

NUOTOLINIO MOKYMO(SI) IŠŠŪKIAI IR GALIMYBĖS MOKANT(IS) UŽSIENIO KALBŲ IR TOBULINANT SKAITMENINĘ KOMPETENCIJĄ

Ingrida Galkauskienė, Jūratė Helsvig, Aušra Netikšienė,
Jūratė Patackaitė, Violeta Žemaitienė

Vilniaus kolegijos Užsienio kalbų centras

Anotacija. Straipsnyje apžvelgiami Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos parengti dokumentai, reglamentuojantys mokymą(si) nuotoliniu būdu, analizuojami nuotolinio mokymo(si) tobulintini aspektai ir naujos galimybės, remiantis Lietuvos ir užsienio švietimo ekspertų, Vilniaus kolegijos Užsienio kalbų centro dėstytojų ir studentų, kurie mokėsi 2020–2021 m. užsienio kalbų, nuomone. Straipsnio tikslas – pateikti dėstytojų ir studentų požiūrį į užsienio kalbų mokymą(si) nuotoliniu būdu ir, įvertinus tyrimo rezultatus, švietimo ekspertų rekomendacijas bei išvadas, kaip įgytą patirtį pritaikyti nuotolinėms užsienio kalbų mokymo(si) priemonėms kurti, praktiniams užsiėmimams organizuoti ir užsienio kalbos mokymo(si) nuotoliniu ar mišriu būdu kokybei užtikrinti.

Visgi remiantis tyrimo rezultatais reikia pripažinti, kad užsienio kalbų mokyti(s) nuotoliniu (palyginti nauju) būdu toliau rinkęsi tik 20,5 proc. Vilniaus kolegijos dėstytojų ir studentų. Likusieji mieliau užsienio kalbų mokytų(si) tradiciniu būdu, bendraudami tiesiogiai, be „tarpininkų“ – naudodamiesi „MS Teams“ platforma ar virtualioje mokymosi aplinkoje „Moodle“. Tačiau užsienio kalbų mokymas(is) nuotoliniu būdu atskleidė ir tam tikrų jo privalumų, kurie turėjo įtakos tiek studentų, tiek dėstytojų mišraus mokymo(si) būdo, t. y. derinant nuotolinį ir kontaktinį mokymą(si), pasirinkimui. Tai neabejotinas dėstytojų, atsakingai dirbusių ir geranoriškai žiūrėjusių į studentus, nuopelnas.

Reikšminiai žodžiai: užsienio kalbų mokymas(is), bendrieji gebėjimai, nuotolinis mokymas(is), sinchroninis ir asinchroninis nuotolinis mokymas(is), mišrus mokymas, švietimo kokybė.

Problema. 2020 m. pavasarį šalies dėstytojams ir studentams teko paklusti netikėtiems pokyčiams ir vos ne per vieną savaitę paskaitas ir pratybas perkelti į virtualią erdvę. Nors Vilniaus kolegijos užsienio kalbų dėstytojai mokė kalbų nuotoliniu būdu ir prieš karantiną, nes beveik kiekvienas fakultetas teikė nuotolines studijų programas ir studentai noriai jas rinkosi, visiškai perėjimas prie studijų per nuotolį buvo netikėtas ir pareikalavo ne tik daug kruopštaus darbo, bet ir susitelkimo, išmonės bei kūrybiškumo. Tačiau mokymo(si) procesas nenutrūko, nes buvo pasirinkta Vilniaus kolegijos dėstytojų ir studentų jau išbandyta ir senokai naudo-

jama virtuali mokymosi aplinka „Moodle“ (toliau – VMA „Moodle“), o konferencijoms ir susitikimams – „MS Teams“. Visgi priprasti prie bendravimo nuotoliniu būdu, išmokti naudotis įvairiomis „MS Teams“ programos galimybėmis, kaip ir patobulinti savo kvalifikacijai informacinių technologijų srityje prirėikė laiko. Dabar jau svarstoma, kad dalį paskaitų bus galima skaityti ir stebėti nuotoliniu būdu, dirbant ir ne karantino metu, o dėstytojai vis kūrybiškiau galės taikyti įvairias virtualias mokymo(si) aplinkas ir įrankius bei inovatyvias mokomasias programas. Tačiau tam, kad protingai, efektyviai ir kokybiškai ir toliau vyktų užsienio kalbų mokymas(is) nuotoliniu būdu, vis dažniau kalbant apie studijas mišriu būdu, straipsnio autorės siekė išsiaiškinti 2020–2021 m. m. Vilniaus kolegijos studentų ir Užsienio kalbų centro (toliau – UKC) dėstytojų požiūrį į pasirengimą ir perėimą nuo tiesioginio prie nuotolinio užsienio kalbų mokymo(si) karantino Lietuvoje metu ir užsienio kalbų mokymo(si) Vilniaus kolegijoje nuotoliniu būdu tobulintinus aspektus. Sužinoti kolegijos dėstytojų ir studentų nuomonę šiuo klausimu ir įsigilinti į mokslinę literatūrą bei dokumentus šia tema paskatino dar ir tai, kad užsienio kalbų mokymas(is) skiriasi nuo kitų dėstomų dalykų studijų, nes mokant(is) kalbų kaip niekur kitur svarbus tiesioginis bendravimas, grįžtamasis ryšys ir kūrybiškumo ugdymas, o mokant(is) nuotoliniu būdu ir neturint tinkamos skaitmeninio raštingumo kompetencijos tai užtikrinti sunku.

Ar tikrai dėstytojai ir studentai, nors ir gana gerai įvaldę informacines technologijas, pasirengę nuotoliniam užsienio kalbų mokymui(si)? O jeigu taip, kaip optimizuoti nuotolinių studijų procesą, kad jis būtų veiksmingas, mokymas – efektyvus ir kokybiškas, o svarbiausia – kad tiek studentai, tiek dėstytojai pasiektų laukiamus rezultatus? Kokia yra mišraus mokymo patirtis ES šalyse ir ar šis būdas rekomenduotinas Europos Tarybos (toliau – ET) ir Europos Komisijos (toliau – EK) mokslo ekspertų?

Tyrimo objektas – užsienio kalbų mokymas(is) nuotoliniu būdu Vilniaus kolegijoje karantino Lietuvoje metu 2020–2021 m. m.

Tyrimo tikslas – išanalizuoti Europos Komisijos, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – ŠMSM) ir Vilniaus kolegijos (toliau – VK) dokumentus, susijusius su užsienio kalbų mokymu(si) nuotoliniu būdu, nustatyti ir įvertinti tobulintinus užsienio kalbų mokymo(si) nuotoliniu būdu aspektus.

Tyrimo uždaviniai: 1) apžvelgti literatūroje ir dokumentuose pateikiamas nuotolinio mokymo(si) sampratas; 2) išsiaiškinti VK studentų ir UKC dėstytojų požiūrį į užsienio kalbų mokymą(si) nuotoliniu būdu 2020–2021 m. m.; 3) įvertinti VK ir UKC dėstytojų pasirengimą užsienio kalbų mokymui(si) nuotoliniu būdu; 4) pasiūlyti VK UKC išvadas kalbų mokymo(si) kokybei nuotoliniu būdu gerinti.

Tyrimo metodai: dokumentų ir mokslinės literatūros analizė, anketinė apklausa, pusiau struktūruotas interviu.

EK ir LR ŠMSM dokumentų ir mokslinės literatūros nagrinėjama tema analizė padės išsiaiškinti nuotolinio mokymo(si) sampratas ir atskleisti užsienio kalbų mokymo(si) nuotoliniu būdu ypatumus. Pasirinkta *MS Office 365* apklausų, vykdy-

tų rudens ir pavasario semestrą, forma leido apklausti beveik 80 proc. visų 2020–2021 m. m. užsienio kalbas (vokiečių, rusų, prancūzų, ispanų, norvegų ir italų) ir 63 proc. verslo, specialybės ir profesinę anglų kalbą nuotoliniu būdu studijavusių VK studentų, taip pat 93 proc. VK UKC dėstytojų. Ši nuomonė, o taip pat pusiau struktūruoto VK UKC dėstytojų ir partnerių, Lietuvos kalbų pedagogų asociacijos narių interviu reikalingi užsienio kalbų mokymo(si) nuotoliniu būdu tobulintiniems aspektams nustatyti, įvertinti ir, remiantis EK ir LR ŠMSM rekomendacijomis, išvadoms VK fakultetų administracijai pateikti dėl užsienio kalbų mokymo(si) nuotoliniu būdu kokybės gerinimo.

Nuotolinio mokymo(si) sampratos EK, Lietuvos ir VK dokumentuose

ŠMSM (iki 2019 m. ŠMM – Švietimo ir mokslo ministerija) leidinyje, skirtame politikams, savivaldybių švietimo padalinių specialistams ir plačiai visuomenei, išsamiai ir glaustai pateikiama nuotolinio mokymo(si) samprata ir rūšys (*Švietimo problemos analizė*, 2012). Šiame straipsnyje teigiama, kad nuotolinis mokymasis (angl. *distance learning*) – tai nuoseklus savarankiškas ar grupinis mokymas(is), kai besimokančiuosius ir mokytoją, dėstytoją skiria atstumas ir (ar) laikas, o bendravimas ir bendradarbiavimas vyksta, mokoji medžiaga pateikiama informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis (*Švietimo problemos analizė*, 2012). Čia pateikiamos trys nuotolinio mokymo(si) rūšys pagal mokymo(si) laiką: sinchroninis, asinchroninis ir mišrusis. Sinchroninis nuotolinis mokymas(is) – mokymas(is) fiksuotu laiku, naudojant vaizdo ar garso konferencijų būdą, t. y. tam tikroje vietoje. Asinchroninis nuotolinis mokymas(is) vyksta bet kur ir bet kuriuo metu, naudojantis informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis ar net paprastu elektroniniu paštu. Mišrusis nuotolinis mokymas(is) turi ir sinchroninio, ir asinchroninio mokymo(si) elementų (*Švietimo naujienos*, 2021, cit. iš Simonson, Smaldino, Albright, Zvacek, 2008).

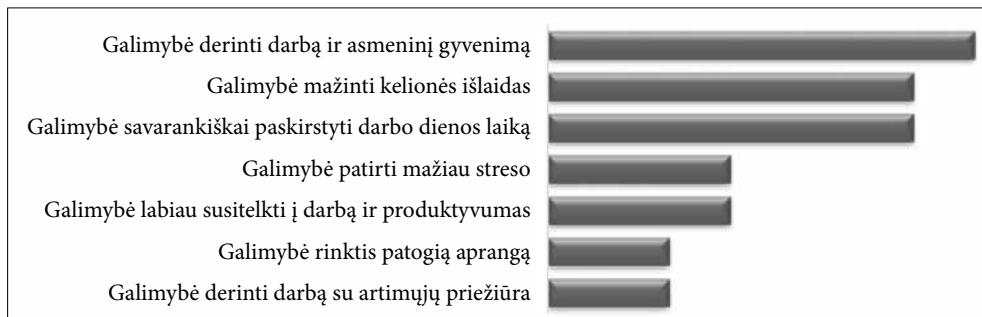
Straipsnyje „Nuotolinis mokymas ar mokymo organizavimas nuotoliniu būdu?“ (*Švietimo naujienos*, 2020) pateikiamas dar vienas sąvokos, reguliuojančios šį procesą ŠMSM dokumentuose, apibrėžimas. Mūsų kasdienybėje vadinamasis nuotolinis mokymas įvardijamas kaip „mokymas nuotoliniu ugdymo proceso organizavimo būdu“. Straipsnio „Nuotolinis mokymas ar mokymo organizavimas nuotoliniu būdu“ autoriai samprotauja, kad be mokytojo (dėstytojo) nuotolinis mokymas virtualioje erdvėje savaime nevyksta. Net jeigu visa medžiaga būtų perkelta į mokymo(si) platformas, reikėtų organizuoti ir valdyti mokymo procesą, todėl mokytojo (dėstytojo) vaidmuo yra nepaprastai svarbus ir reikalingas, o sąvoka „nuotolinis mokymas“ nėra tiksli šiam procesui apibūdinti ir ją rekomenduojama vadinti „mokymu(si) nuotoliniu būdu“. 2020 m. liepos 15 d. internetinėje Europos mokyklos ugdymo platformoje paskelbtame EK dokumente „Mišrusis mokymas mokykliniame ugdyme: gairės 2020–2021 mokslo metų pradžiai“ daugiausia dėmesio skiriama mišriajam mokymui(si) (*blended learning*), kuris suprantamas kaip

mokymas(is) derinant nuotolinį ir tiesioginį būdą, ir siūlomi sprendimai, leidžiantys užtikrinti mokinių, tėvų, studentų, mokytojų ir dėstytojų tinkamą pasirengimą tokiam darbui ir jų gerovę. Nė viename iš šių minimų dokumentų nebuvo išskirtinio dėmesio nei užsienio kalbų, nei kitų dalykų mokymui(si) nuotoliniu būdu. Konkrečius sprendimus dėl mokymo(si) formos remdamasi EK rekomendacijomis galėjo priimti kiekviena Europos Sąjungos šalis atskirai, o Lietuvos aukštosios mokyklos laikėsi mūsų šalies vyriausybės nutarimų. Tad pagal 2019 m. balandžio 3 d. Akademinės tarybos patvirtintą Nr. AT B-4 Nuotolinių studijų Vilniaus kolegijoje organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašą, reglamentuojantį nuotolinių studijų vykdymą, dėstytojų ir studentų funkcijas ir atsakomybę, nuotolinės studijos Vilniaus kolegijoje gali būti organizuojamos ir vykdomos nuotoliniu arba mišriuoju būdu. Nuotolinės studijos Vilniaus kolegijoje organizuojamos pasitelkiant informacines komunikacines technologijas, kai dėstytojas ir besimokantieji nėra toje pačioje erdvėje ir (arba) gali komunikuoti skirtingu laiku, o mišriuoju būdu vykdomos studijos organizuojamos, kai, be tradicinių studijų formų, naudojama virtuali mokymosi aplinka ir kitos nuotolinių studijų priemonės. Studijas vykdančias mišriuoju būdu, užsiėmimai (paskaitos, seminarai, individuali parama besimokantiesiems, diskusijos, užduočių atlikimas, vertinimas) organizuojami tiek auditorijose, tiek virtualioje mokymosi aplinkoje ar sinchroninių / asinchroninių vaizdo konferencijų būdu. Vilniaus kolegijoje galimas ir asinchroninis mokymas(is), kai studentai studijuoja ir gilina žinias į mokomąją medžiagą savarankiškai bet kuriuo jiems patogiu metu virtualioje mokymosi aplinkoje VMA „Moodle“ (ATN-1, 2021). Jau daugelį metų Vilniaus kolegijoje teikiamas išskirtinis dėmesys atviriems švietimo ištekliams, tad mokant(is) nuotoliniu būdu skatinama naudotis įvairių rūšių skaitmeninėmis mokymosi priemonėmis.

Visuose šiuose dokumentuose nurodoma sinchroninio ir ypač asinchroninio nuotolinio mokymo(si) nauda asmenims, kurie negali atvykti į mokymo įstaigą (pvz., yra užsienyje), dirba ir nori tobulintis, turi mokymo(si) sunkumų (t. y. greitai išsiblaško bei lėčiau suvokia naują informaciją), specialiųjų ugdymosi poreikių, daug keliauja, nes siekia muziko, menininko ar sportininko karjeros, gydomi ligininėje ar sanatorijoje, turi psichologinių bendravimo problemų, taip pat yra labai gabūs, gebantys greičiau nei kiti mokytis. Vilniaus kolegijoje ir iki karantino nuotolines studijas rinkosi studentai, kurie sėkmingai dirbo užsienio įmonėse Lietuvoje, taip pat kitose Europos šalyse, savarankiškai mokėsi ir konsultuodavosi, tie, kurie negalėdavo dėl sveikatos ar kitų priežasčių dalyvauti paskaitose, seminaruose ar juos praleisdavo, bei nutraukę studijas ir vėl panorę jas tęsti. Tačiau kai visas studijų procesas 2020–2021 m. m. buvo organizuojamas nuotoliniu būdu, straipsnio autorės domėjosi, kokius teigiamus ir neigiamus tokių studijų aspektus išvelgia Vilniaus kolegijos studentai ir dėstytojai.

Remiantis apklausų rezultatais (1 pav.), tiek dėstytojai, tiek studentai išvelgia šiuos nuotolinio darbo privalumus: net 70 proc. apklaustųjų tai mato kaip puikią galimybę derinti darbą ir asmeninį gyvenimą, o 60 proc. respondentų – kaip gali-

mybę mažinti kelionės išlaidas. Tiek pat jų nurodė nuotolinį darbą ir kaip galimybę savarankiškai paskirstyti darbo dienos laiką. 30 proc. respondentų mokymdamiesi nuotoliniu būdu patiria mažiau streso ir labiau susitelkia į darbą, todėl jis produktyvesnis. Galimybės pasirinkti patogią aprangą ar darbą derinti su artimųjų priežiūra apklaustiesiems nebuvo aktualios.

1 pav. Nuotolinio darbo privalumai, studentų ir dėstytojų nuomone

Taigi, sinchroninio ir asinchroninio nuotolinio mokymo(si) metu tiek studentams, tiek dėstytojams lengviau suderinti darbo, šeimos reikalus ir studijas. Ypač tai akcentavo paskutinių kursų studentai, kurie mokėsi antrosios užsienio kalbos ir buvo susiradę nuolatines darbo vietas, taip pat užsienio studentai, atvykę studijuoti pagal ERASMUS+ programą. Kolegijos administracijos atstovai, apklausti interviu būdu, nuotolinį mokymą(si) nurodė kaip vieną priemonių taupyti lėšas arba efektyviau jas naudoti, taip pat kaip galimybę studijuoti asmenims su negalia. Lietuvos kalbų pedagogų asociacijos nariai interviu teigė, kad nuotolinis mokymas(is) yra veiksmingas būdas skatinti asmenis tęsti mokymąsi ir mokytis visą gyvenimą, kad tai – galimybė įgyti išsilavinimą, kelti kvalifikaciją visiems, o ypač turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, gyvenantiems kaime, vyresnio amžiaus asmenims ir pan. UKC atstovams – tai galimybė, taupant laiką ir pinigus, organizuoti mokymus ir kvalifikacijos kėlimo ar tobulinimo kursus darbo vietoje ir efektyviai naudoti lėšas.

Užsienio kalbų mokymas(is) nuotoliniu būdu

COVID-19 pandemija kasdienį mokymąsi kabinetuose pakeitė retai ugdymo praktikoje ne tik Lietuvoje, bet ir kitose Europos Sąjungos šalyse taikytas nuotolinis mokymo(si) būdas. Bet Europos Tarybos (ET) bendrųjų kompetencijų rekomendacijos ugdymo įstaigoms išliko. Nors ES šalių aukštosiose mokyklose mokoma verslo, specialybės, arba profesinės, užsienio kalbos, kalbų mokymas (išskyrus kalbų studijas) dažnai priskiriamas bendrųjų kompetencijų sričiai. Tačiau tai nėra blogai, nes tiek mokslininkai, tiek politikai supranta, kad svarbiausia – įgyti pagrindus. O aukštųjų mokyklų dėstytojai, turintys užtikrinti tęstinumą, vieningai atsakytų – ne

bet kokius, o tvirtus pagrindus, ir nesvarbu, matematikos ar biologijos, užsienio kalbų ar kitų dalykų. Todėl ET atnaujinti orientaciniai metmenys teikia vilčių, kad tiek gimtosios, tiek užsienio kalbų mokymui(si) bus skiriamas tinkamas dėmesys, nes „sparčiai kintančiame ir glaudžiai tarpusavyje susijusiame pasaulyje kiekvienam žmogui reikės įgyti įvairių įgūdžių ir kompetencijų ir juos nuolat tobulinti visą gyvenimą. Šiuose orientaciniuose metmenyse apibrėžtomis bendrosiomis kompetencijomis siekiama sukurti pagrindą, padėsiantį siekti lygesnės ir demokratiškesnės visuomenės. Jos atitinka įtraukaus ir tvaraus augimo, socialinės sanglaudos ir tolesnio demokratinės kultūros plėtojimo poreikį“ – teigiama Europos Tarybos 2018 m. gegužės 22 d. rekomendacijose dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų (*Europos Tarybos rekomendacija*, 2018, p. C 189/7).

Orientaciniuose metmenyse yra nustatytos aštuonios bendrosios kompetencijos:

- raštingumo kompetencija;
- daugiakalbystės kompetencija;
- matematinė kompetencija, gamtos mokslų, technologijų ir inžinerijos kompetencija;
- skaitmeninė kompetencija;
- asmeninė, socialinė ir mokymosi mokyti kompetencija;
- pilietiškumo kompetencija;
- verslumo kompetencija;
- kultūrinio sąmoningumo ir raiškos kompetencija (*Europos Tarybos rekomendacija*, 2018).

Mokant(is) užsienio kalbų nuotoliniu būdu svarbios visos kompetencijos, tačiau šiuo metu ypač aktualios trys: raštingumo, daugiakalbystės ir skaitmeninė. Todėl pasigilinkime išsamiau, kokie reikalavimai keliami ES šalių mokymo institucijoms, kurios vadovaujasi šiomis trimis kompetencijomis. „Priklausomai nuo aplinkybių raštingumo kompetenciją galima ugdyti gimtąja kalba, mokymo kalba ir (arba) šalies ar regiono oficialiąja kalba. Asmuo turėtų gebėti žodžiu ir raštu bendrauti įvairiose situacijose, atskirti ir naudoti skirtingų tipų šaltinius, ieškoti informacijos, ją rinkti ir apdoroti, naudotis pagalbinėmis priemonėmis, žodžiais ir raštu formuluoti argumentus ir įtikinamai juos dėstyti, kritiškai mąstyti ir vertinti informaciją“ (*Europos Tarybos rekomendacija*, 2018, p. C 189/8).

Daugiakalbystės kompetencija – gebėjimas bendraujant tinkamai ir veiksmingai vartoti įvairias kalbas – svarbi besimokantiems ir mokantiems antrosios arba trečiosios užsienio kalbų, kurių Vilniaus kolegijoje mokoma(si). Čia keliami kiti reikalavimai, nes asmuo turi išmanyti tam tikros užsienio kalbos gramatiką ir žodyną, suprasti žodžiu perduodamą žinią, pradėti, palaikyti ir užbaigti pokalbį, skaityti, suprasti ir rengti tekstus. To mokoma atsižvelgiant į skirtingą kalbų mokėjimo lygį, pagal asmens poreikius, kartu siekiama, kad jis išmanytų kultūrinius aspektus, pastebėtų kalbų variantiškumą, mokėtų tinkamai naudotis mokymo priemonėmis ir visą gyvenimą mokyti kalbų formaliuoju, neformaliuoju ar savaiminiu

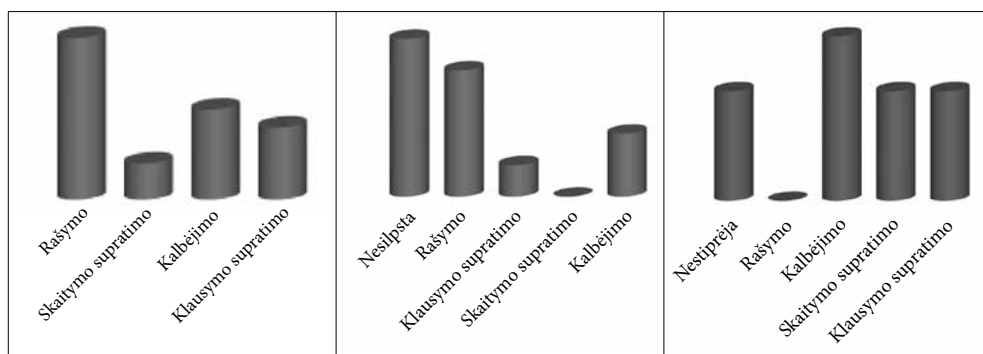
mokymosi būdais (Boeckmann, Aalto, Abel, Atanasoska ir Terrz Lamb, 2011).

Vilniaus kolegijos Užsienio kalbų centro dėstytojai, laikydamiesi rekomendacijų, pirmąją užsienio kalbą – anglų, kurios dabar mokosi 99,7 proc. visų kolegijos studentų, siekia ugdyti užsienio kalbos komunikacinius gebėjimus, apimančius keturias pagrindines kalbinės veiklos rūšis: kalbėjimą, rašymą, klausymo ir skaitymo supratimą. Verslo, specialybės, arba profesinės, užsienio kalbos moduliui siekiama, kad studentai gebėtų bendrauti užsienio kalba darbo aplinkoje, susirasti, atsirinkti, analizuoti ir apdoroti informaciją, ją suprasti ir kritiškai vertinti, taip pat formuluoti užsienio kalba mintis žodžiu ir raštu, atlikti kitas programoje numatytas užduotis.

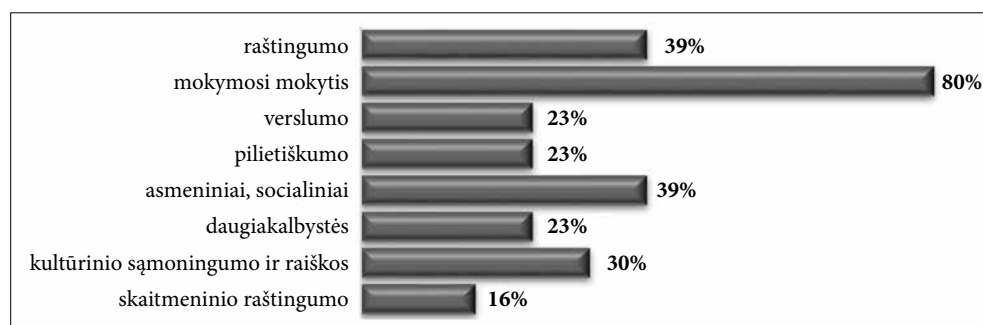
Mokant kitų užsienio kalbų (kurios sudaro modulį) ugdomi bendrieji komunikaciniai gebėjimai, apimantys keturias pagrindines kalbinės veiklos rūšis: kalbėjimą ir rašymą, klausymo ir skaitymo supratimą, taip pat formuojami įgūdžiai pagal asmeninius studento interesus ir poreikius, suteikiama žinių apie mokomos kalbos šalies kultūrą. Siekiama, kad modulio studentai įgytų bendrinės užsienio kalbos pagrindus, gebėtų susirasti, suprasti ir atsirinkti informaciją, atlikti programoje numatytas užduotis žodžiu ir raštu. Šie reikalavimai antrosios ir trečiosios užsienio kalbos studijoms parengti vadovaujantis Šiuolaikinių Europos kalbų centro daugialkalbystės rekomendacijomis (Hufeisen ir Neuner, 2005).

Taigi, ES Tarybos ir Šiuolaikinių Europos kalbų centro rekomendacijų rengėjai supranta, kad kultūrų tarpusavio supratimas ir bendradarbiavimas tampa vis svarbesni šiuolaikinėms visuomenėms, o UKC dėstytojai suvokia jiems keliamus uždavinius – padėti studentams kelti kalbinių kompetencijų lygį, išmokti kitų jų darbui ir gyvenimui svarbių užsienio kalbų, kurios neabejotinai ateityje pravers tarpvalstybinės komunikacijos ir mobilumo srityse, darbo aplinkoje, siekiant karjeros ar kuriant ir realizuojant save. Šie siekiniai, be abejo, išlieka aktualūs, nesvarbu, ar mokoma(si) kalbų nuotoliniu, ar įprastu kontaktiniu būdu.

Tik kaip niekad svarbus pasirengimas studijoms, t. y. bendrojo lavinimo mokyklose įgytos žinios ir praktiniai užsienio kalbų (anglų kalbos) gebėjimai, kad minėti tikslai būtų įgyvendinti. Tuo tikslu Užsienio kalbų centro dėstytojai buvo paprašyti nurodyti, kokie anglų kalbos įgūdžiai stiprėja ir kokie silpsta, kokių įgūdžių trūko pirmo kurso studentams, tik įstojusiems į Vilniaus kolegiją. 2020 m. į ją įstojusiems studentams labiausiai trūko rašymo įgūdžių, mažiau – skaitymo supratimo. Paskutiniaisiais metais UKC dėstytojai pastebi ir toliau silpstančius rašymo, tačiau stiprėjančius kalbėjimo, skaitymo ir klausymo supratimo įgūdžius (2, 3, 4 pav.).

Kadangi, kaip jau buvo minėta anksčiau, užsienio kalbų, ypač antrosios ir trečiosios, mokymui(si) labai svarbūs bendrieji gebėjimai, UKC dėstytojai įvertino įstojusiųjų į Vilniaus kolegiją bendrųjų gebėjimų stoką.

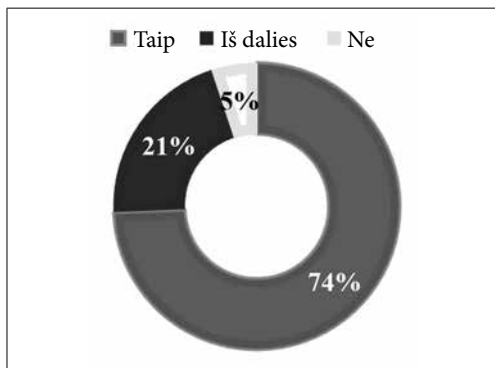
5 pav. UKC dėstytojų vertinimas, kokių bendrųjų gebėjimų trūksta įstojusiems į Vilniaus kolegiją

Mokymosi mokytis gebėjimas (5 pav.) jau daugelį metų yra didelė problema, kuri trukdo ne tik mokytis užsienio kalbų, bet ir apskritai studijuoti pagal pasirinktą studijų programą. Raštingumo bei asmeninių ir socialinių gebėjimų trūkumas turi įtakos studentų pasiekimams ir įvertinimams. Skaitmeninio raštingumo gebėjimas džiugina ir teikia vilčių, kad nuotolinis užsienio kalbų mokymas(is) gali būti efektyvus ir kūrybingas.

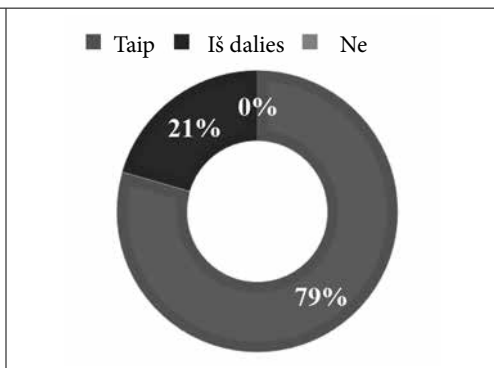
Stipriosios pusės ir tobulintini aspektai mokant(is) užsienio kalbų nuotoliniu būdu

Dabartinis informacinių ir komunikacinių technologijų lygis ir įvairovė suteikia daug ir įvairių nuotolinio mokymo(si) galimybių: nuo susirašinėjimo iki virtualių klasių. Šiuo metu dažniausiai nuotolinis mokymas(is) vyksta įvairiomis

interneto priemonėmis: naudojantis virtualiąja mokymosi aplinka, vaizdo konferencijomis, atviraisiais švietimo ištekliais ir kt. Iki karantino Vilniaus kolegijos dėstytojai ir studentai naudojo virtualią mokymo(si) aplinką „Moodle“, kūrė e. dalykus (modulius) nuotolinėms studijoms, vyko intensyvūs mokymai ir konsultacijos, kaip įdėti parengtą medžiagą, kurti testus, importuoti ir paruošti klausimus, kaip stebėti studentų dalyvavimą virtualioje paskaitoje, organizuoti egzaminus ir vertinti atliktas užduotis. Tačiau jau pirmoji nuotolinio mokymo(si) savaitė karantino metu parodė, kad vienos VMA „Moodle“ nepakanka, ir anksčiau Vilniaus kolegijoje mažai mokymui(si) naudota „MS Teams“ tapo antrąja ir aktyviai taikoma skaitmenine platforma. Taip galima teigti išanalizavus studentų ir dėstytojų apklausų rezultatus. Kaip matyti iš 6 pav. ir 7 pav., užsienio kalbų mokymąsi karantino metu VMA „Moodle“ aplinkoje 74 proc. apklaustų studentų ir 79 proc. „MS Teams“ aplinkoje studijavusių studentų įvertino teigiamai.

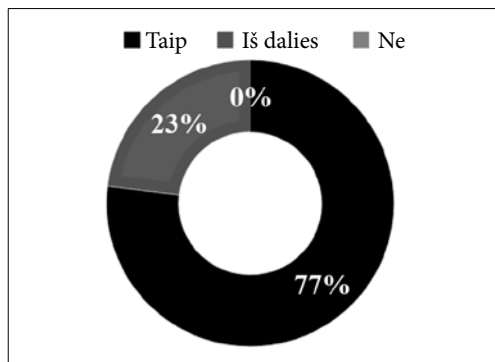

6 pav. Pasitenkinimas užsienio kalbos mokymusi VMA „Moodle“

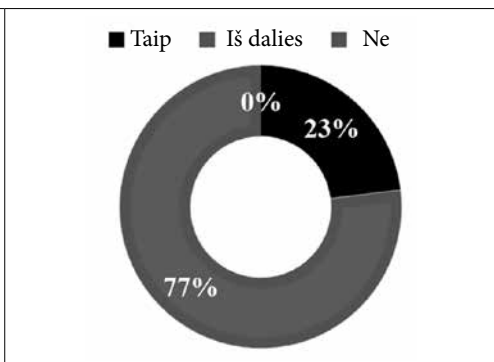

7 pav. Pasitenkinimas užsienio kalbos mokymusi „MS Teams“ aplinkoje

UKC dėstytojų nuomone, „MS Teams“ aplinka labiau nei VMA „Moodle“ tinka kalbų mokymui. Taip teigia net 77 proc. apklaustųjų (8 pav.). O VMA „Moodle“ tinkamumą kalbų mokymui patvirtino tik 23 proc. (9 pav.) kalbininkų.

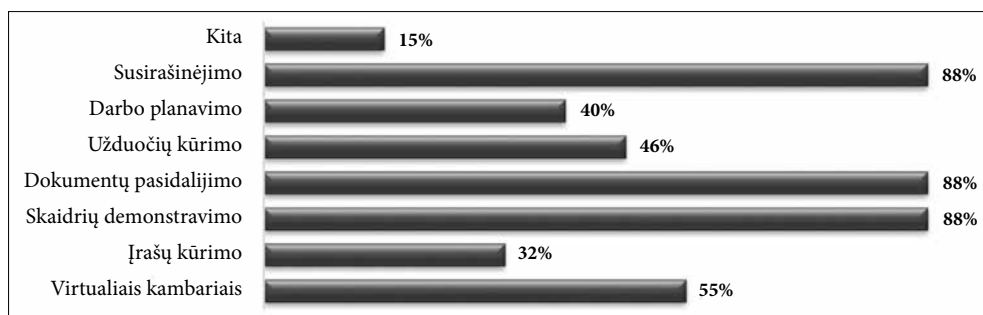

8 pav. UKC dėstytojų nuomonė apie „MS Teams“

9 pav. UKC dėstytojų nuomonė apie VMA „Moodle“

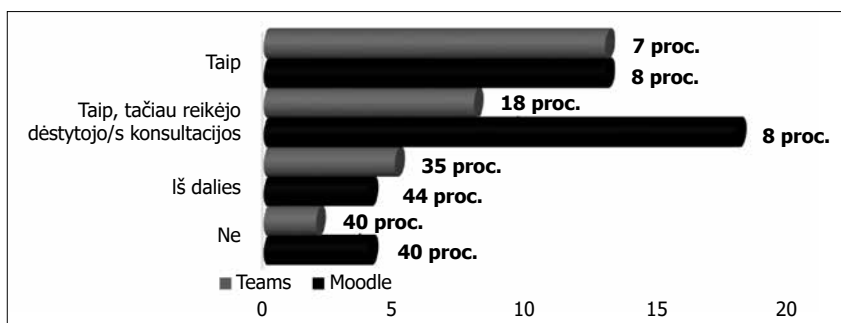
Kokios priežastys lėmė, kad užsienio kalbų mokymą „MS Teams“ aplinkoje Vilniaus kolegijos kalbininkai vertina palankiau nei darbą VMA „Moodle“, nors šioje aplinkoje tiek studentai, tiek dėstytojai dirba ilgiau. Pirmoji priežastis – „MS Teams“ platformos įrankių, tinkamų ir paskaitoms vesti, ir konsultacijoms organizuoti, įvairovė. Net 88 proc. (10 pav.) apklausoje dalyvavusių dėstytojų susirašinėjimui, dokumentų padalijimui, skaidrių demonstravimui naudoja „MS Teams“ aplinką. 46 proc. jų čia kuria užduotis, testus, 55 proc. dirba su studentais virtualiuose kambariuose, o 40 proc. – tai savarankiškų namų darbų atsiskaitymo platforma. Mažiau naudojamas įrašų kūrimo įrankis, tačiau, jį patobulinus, jo pritaikomumas padidėjo. O konferencijos ir laiko planavimas šioje platformoje tapo jau kiekvieno dėstytojo kasdienybe.

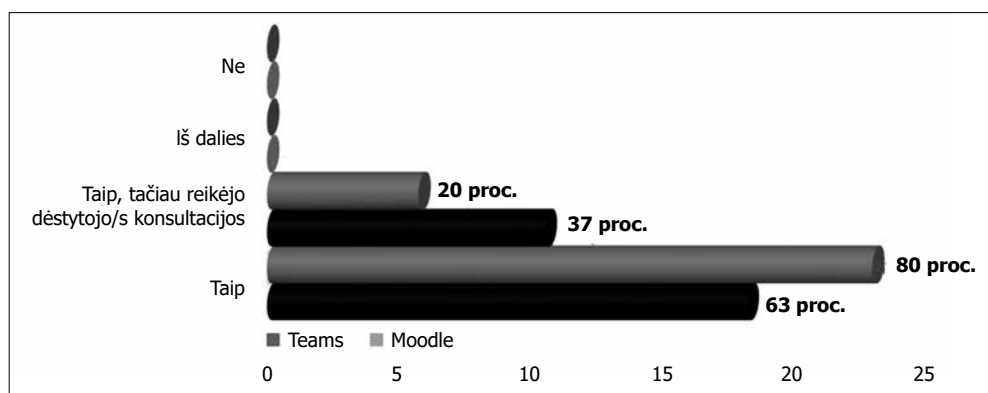
10 pav. „MS Teams“ platformos įrankių naudojimas paskaitoms vesti ir konsultacijoms organizuoti

Be to, UKC dėstytojai daug kūrybiškiau nei 2020 m. pavasarį naudojo vaizdo ir garso medžiagą iš „YouTube“, „TikTok“, taip pat „Kahoot“, „Quizlet“, „Quizizz“, „Google Forms“, „Google Docs“, „Mentimeter“, „LearningApps“ ir kt. mokymo(si) platformas ir interneto įrankius paskaitoms, apklausoms, viktorinoms, diskusijoms, medžiagos kūrimui ar įtvirtinimui. Tai gelbėjo siekiant sutelkti studentų dėmesį, organizuojant savarankišką darbą, norint greičiau sulaukti grįžtamojo ryšio ar sužinoti studentų pažangą, taip pat įdomiau pateikti mokomąją medžiagą.

Vilniaus kolegijos studentai, kurie šiais mokslo metais mokėsi užsienio kalbų: anglų – kaip pirmosios – ir kitų (vokiečių, prancūzų, italų, ispanų, norvegų, švedų, rusų) – kaip pasirenkamųjų dalykų (modulių), gana gerai įvertino jiems parengtas pratybas, paskaitų ir savarankiško darbo namuose užduotis. 80 proc. (11 pav.) apklaustųjų anglų kalba parengtos ir VMA „Moodle“ bei „MS Teams“ pateiktos užduotys buvo suprantamos ir tik 7 proc. studentų užduotys „MS Teams“ ir 8 proc. VMA „Moodle“ nesuprantamos. Tačiau 35 proc. ir 44 proc. apklaustų studentų teigė, kad šioms užduotims, atitinkamai pateiktoms „MS Teams“ ir VMA „Moodle“ aplinkose, atlikti reikėjo dėstytojo(s) konsultacijų.

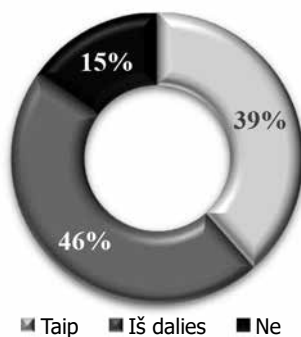

11 pav. Ar anglų kalbos užduotys VMA „Moodle“, „MS Teams“ buvo Jums suprantamos?

12 pav. Ar kitų užsienio kalbų užduotys VMA „Moodle“, „MS Teams“ buvo Jums suprantamos?

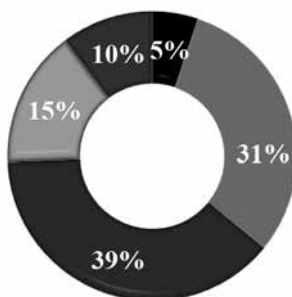
Dar geresni rezultatai buvo gauti, apklausus studentus, kurie mokėsi antrosios arba trečiosios užsienio kalbos: vokiečių, prancūzų, rusų, italų, ispanų, norvegų. Tokiems rezultatams įtakos turėjo tai, kad dauguma užduočių buvo pradinio kalbos lygio – A_1 (išskyrus verslo rusų kalbos – B_1/B_2). Tačiau čia dėstytojai susidūrė su kitais sunkumais: kaip surasti ar parengti pradinio lygmens, bet studentams (ne moksleiviams) tinkamas užduotis, nes dauguma jau parengtų yra skirtos mažamečiams arba moksleiviams? Visgi, kaip matyti 12 pav., šių kalbų dėstytojams pavyko įgyvendinti norimą tikslą, kadangi 80 proc. studentų „MS Teams“ ir 63 proc. VMA „Moodle“ parengtos užduotys buvo suprantamos ir nė vienam nebuvo nesuprantamų užduočių. Tik, kaip matyti 11, 12 ir 13 pav., konsultacijų mokant(is) užsienio kalbų reikėjo daug daugiau. Taip teigia 85 proc. UKC dėstytojų, 39 proc. jų nurodo išaugusį konsultacijų poreikį iš karto po paskaitų ir net 46 proc. – atliekant įvairias užduotis.

13 pav. Konsultacijų poreikis. Dėstytojų nuomonė

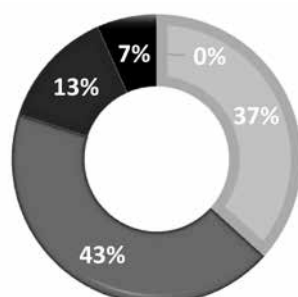
Užsienio kalbų centro dėstytojų taikomi studijų ir vertinimo metodai, parengtos užduotys bei nuolatinės konsultacijos padėjo išvengti dėmesio stokos ir studentų užsienio kalbų mokymo(si) spragų. Kaip teigia 75 proc. (14 pav.) apklaustų studentų, nuotoliniu būdu įgytas anglų kalbos žinias jie įsisavino puikiai (5 proc.), labai gerai (31 proc.) ir gerai (39 proc.). Kitų užsienio kalbų rezultatais (15 pav.) patenkinti dar daugiau studentų – 93 proc. apklaustųjų (37 proc. vertino „puikiai“, 43 proc. – „labai gerai“ ir 13 proc. – „gerai“).

- Puikiai
- Labai gerai
- Gerai
- Patenkinamai
- Silpnai

14 pav. Anglų kalbos žinių įsisavinimas

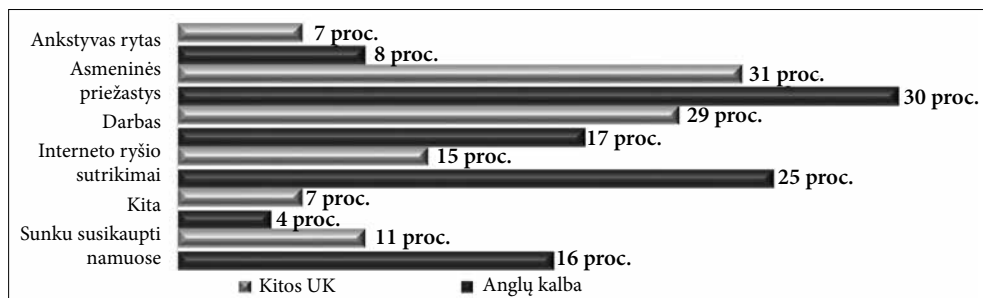
- Puikiai
- Labai gerai
- Gerai
- Patenkinamai
- Silpnai

15 pav. Kitų užsienio kalbų žinių įsisavinimas

Tačiau apklausti studentai nurodė, kad ne viskas jiems taip gerai pavykdavo. Kaip didžiausią trukdį, mokantis užsienio kalbų (16 pav.), jie nurodė asmenines priežastis: neturėjo kompiuterio arba jis buvo taisomas, reikėjo kompiuterį dalytis su kitais šeimos nariais arba užtruko, kol jį įsigijo, trūko vaizdo kamerų, ausinių ar pan., kad galėtų atsiskaityti arba aktyviai dalyvauti paskaitose, taip pat trukdė ligos ar kiti šeimos nariai gyvenamojoje vietoje. Nemažai studentų nurodė ir interneto ryšio sutrikimus paskaitų metu. Kadangi kitų užsienio kalbų mokosi antro arba trečio kurso studentai, rudens semestrą jas pasirinkę, o dalis apklaustųjų buvo iššestinių studijų ir (arba) dirbantys studentai, 29 proc. jų nurodė, kad darbas jiems trukdė aktyviai dalyvauti paskaitose ir mokytis. Tačiau ankstyvas paskaitų laikas (rytas), kaip niekad, mažiausiai turėjo įtakos užsienio kalbų mokymuisi. Panašias

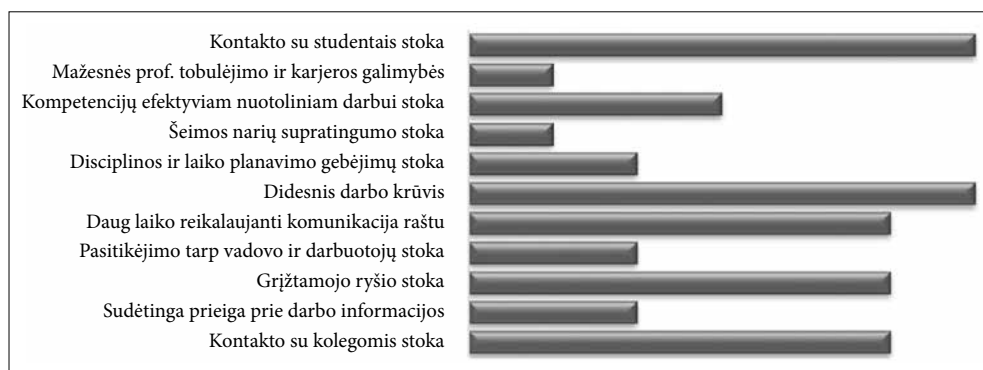
nuotolinio mokymo(si) silpnąsias puses nurodė ir kitų Lietuvos mokymo institucijų edukologai 2020 m. balandžio–birželio mėn. Vilniaus švietimo agentūros organizuotose konferencijose (Kazragytė, Gudaitė, sudaryt., 2020).

16 pav. Kas trukdė studentams mokytis užsienio kalbų nuotoliniu būdu

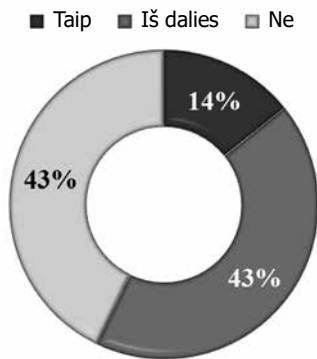
UKC dėstytojai pastebėjo, o ir patys studentai teigė, kad nuotolines paskaitas lankė geriau nei kontaktines prieš karantiną, bet nuotolinių paskaitų metu jie buvo ne tokie aktyvūs ir labiau išsiblaškę. Todėl tikras iššūkis buvo dėstytojams prakalbinti juos, dažnai „pasislėpusius“, sudominti užduotimis ir atitraukti nuo pašalinių darbų. Nors užsienio kalbų dėstytojų darbo krūvis visada buvo didelis, nuotolinio mokymo metu jis dar labiau padidėjo, ir tai pastebėjo 70 proc. kalbininkų (17 pav.). Jie taip pat pasigedo tiesioginio kontakto su studentais ir kolegomis, o tai tikrai suprantama dirbant nuotoliniu būdu.

Nuotolinis darbas pareikalavo ir informacinių bei komunikacinių technologijų išmanymo, kurių 30 proc. apklaustų dėstytojų pritrūko, kad galėtų pasinaudoti visomis IT galimybėmis mokydami užsienio kalbų. Tačiau profesiniam tobulėjimui ir skaitmeninei kompetencijai tobulinti UKC dėstytojai turėjo visas galimybes, kadangi Vilniaus kolegijoje buvo organizuojami seminarai, mokymai, parengta medžiaga savarankiškam studijavimui.

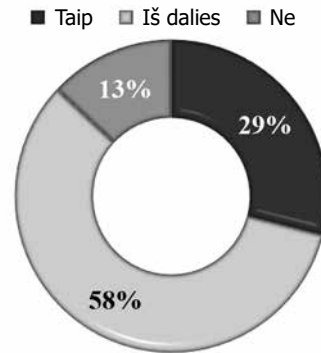

17 pav. Aktualiausi nuotolinio darbo iššūkiai dėstytojams

Įvertinus teigiamus ir neigiamus užsienio kalbų mokymo(si) nuotoliniu būdu aspektus, buvo pasidomėta, ar Vilniaus kolegijos studentai ir UKC dėstytojai keistų nuotolinio mokymo(si) paskaitas į „gyvo“ bendravimo. Šį klausimą iškelti paskatino tai, kad situacija tiek šalyje, tiek pasaulyje, nors ir valdoma, kinta ir būtų nedovanotina nepasiruošus vėl atsidurti tokioje padėtyje. Kita priežastis – poreikis išgirsti dėstytojų, studentų nuomonę ir, pasinaudojus šia informacija, sukaupta patirtimi, patobulinti užsienio kalbų mokymo turinį, studijų ir vertinimo metodus ir jų organizavimo ne tik nuotoliniu būdu procesą. Iš apklausų rezultatų, pateiktų 18 ir 19 pav., paaiškėjo, kad tik 14 proc. UKC dėstytojų ir 29 proc. studentų nuotolinį būdą mokyti(is) užsienio kalbų laiko tinkamu.

18 pav. Ar tinka nuotolinis būdas užsienio kalbų mokyti?

19 pav. Ar tinka nuotolinis būdas užsienio kalbų mokyti?

Dalis Vilniaus kolegijos studentų norėtų keisti nuotolinio mokymo(si) užsienio kalbų paskaitas į „gyvo“ bendravimo. Tam nepritarė 13 proc. studentų ir net 43 proc. kalbų dėstytojų, jau anksčiau išsakyusių savo nuomonę dėl „gyvo akių“ kontakto su studentais ir kolegomis trūkumo. Tačiau dauguma studentų (58 proc.) ir gana nemažai dėstytojų (43 proc.), pasirinkę teiginį „iš dalies“, pritarė mišriam studijų būdui, t. y. galimybei derinti nuotolinį ir kontaktinį mokymą(si).

Išvados

Mokymas(is) nuotoliniu būdu – patogus būdas pateikti informaciją ir mokymo(si) medžiagą. VMA „Moodle“ – žinoma ir pripažįstama viena pažangiausių nuotolinio mokymo(si) aplinkų, nes lanksti ir leidžia pasirinkti tiek dėstytojui, tiek studentui tinkamiausią mokymo(si) būdą, suteikia galimybę mokyti(s) patogiausiu metu, norimoje vietoje – kaip vieną iš teigiamų mokymo(si) užsienio kalbų aspektų nurodo Vilniaus kolegijos dėstytojai. Tačiau jie susiduria su įvairiais sunkumais. Vienas jų – didėjanti virtualių mokymo(si) įrankių, platformų įvairovė ir efektyvaus jų taikymo įgūdžių stoka. Tai skatina iš naujo įvertinti savo kompetencijas, nes nuotolinis ir mišrusis mokymas reikalauja mokymo(si), skaitmeninės,

lyderystės, tarpkultūrinės ir tyrimų kompetencijų (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymas Nr. V-936, 2020). Kitas trukdis – nepakankamai spartus švietimo ir mokslo sektoriaus materialinis techninis aprūpinimas. Tai visada kėlė daug diskusijų ir jo vystymąsi galima būtų palyginti su modeliais, kuriuos apibūdina Melnikovas (2007). Dešimtmečius buvo dirbama korespondentinio modelio principu, t. y. su spausdintine medžiaga, toliau buvo diegiamas multimedijos modelis ir naudojamos garso ir vaizdo kasetės, kompaktiniai diskai ir t. t. Trečiojo – „telemokymosi“ modelio etapas, taikant garso ir vaizdo konferencijas, televizijos ir radijo transliacijas, truko gana trumpai, nes pažangūs edukologai pradėjo aktyviai domėtis lankstaus mokymosi modeliu, daugelis mokymo institucijų įsigijo interaktyviųjų lentų, o internetinė prieiga leido naudotis informaciniais ištekliais. Ir tik pažangiausiems edukologams pradėjus naudoti interaktyvią daugialypę terpę, taikyti išmanų ir lankstų mokymo(si) modelį, COVID-19 pandemija privertė visus be išimties dėstytojus ir studentus pasekti jų pėdomis. Todėl šis staigus perėjimas, neskiriant ir neturint laiko pasirengimo etapui, turi ir trūkumų, ir privalumų. Aukštųjų mokyklų pedagogams pasisėkė, kad jie dirba su studentais, kurių kompiuterinio raštingumo įgūdžiai yra gana geri, nors konsultacijų, mokant užsienio kalbų nuotoliu būdu, prireikė daugiau nei paprastai, taip pat ir sumanumo organizuojant praktinius užsiėmimus bei papildomo darbo, rengiant užduotis, tačiau kalbų mokymo kokybei tokios didelės žalos, kaip profesinėms praktikoms ar praktiniams mokymams, nuotolinis mokymas neturėjo. Teigiamas aspektas, organizuojant mokymą(si) Vilniaus kolegijoje nuotoliniu būdu, buvo tas, kad dėstytojai jau iki pandemijos turėjo darbo su VMA „Moodle“ patirties, nors ir ne taip intensyviai, tačiau naudojo „MS Teams“ platformą, be to, buvo vykdomos ir nuotolinės studijos. Čia svarbu paminėti, kad kolegijai pasirinkus šias abi mokymo aplinkas, padidėjo dėstytojų ir studentų lankstumas, ir tai skatino jų kūrybiškumą. Dėstytojai galėjo patys rinktis nuotolinio mokymo formas: sinchroninį ar asinchroninį, o rudens semestrą iki karantino ir mišrųjį būdą. Tačiau mokymo proceso perkėlimas į virtualią erdvę pareikalavo daug nenormuoto ir neplanuoto darbo, fizinės ištvėmės, susitelkimo, ir tai neabejotinai ateityje turės įtakos ne tik pedagogų, bet ir studentų fizinei ir emocinei sveikatai.

Visgi tenka pripažinti, kaip tyrimo rezultatai rodo, kad nuotolinį mokymą, nors tai ir palyginti naujas mokymo būdas, teigiamai vertina ir studentai, ir dėstytojai. Tikėtina, kad taip yra dėl informacinių technologijų pažangos. Tačiau mokymas neturėtų būti orientuotas tik į IT raštingumą (Targamadžė, Girdzijauskienė, Šimelionienė, Pečiuliauskienė ir Nauckūnaitė, 2015), nes jaunimui reikia plėtoti ir kitus gabumus. Autoriai teigia, kad skaitmeninis raštingumas remiasi pamatiniu raštingumu, kuris apima tradicinius raštingumo gebėjimus. „Taigi pamatinio raštingumo svarba internetinio raštingumo laikais didėja, nes skaitymo ir rašymo gebėjimai yra esminiai, norint kaip reikiant naudotis internetu ir IKT, tik skaitymas, rašymas ir komunikavimas įgauna naujas formas, nes tekstas derinamas su naujomis žiniasklaidos priemonėmis ir susiejamas per sudėtingus informacijos tinklus. Tam, kad

būtų veiksmingai jais naudojamasi, ir reikia naujo raštingumo įgūdžių“ (Targamadžė, Girdzijauskienė, Šimelionienė, Pečiuliauskienė ir Nauckūnaitė, 2015, p. 98, cit. iš Leu et al., 2011). Kitas pastebėtas tobulintinas aspektas – e. mokymosi kokybė, apimanti visus mokymosi ir švietimo procesus, rezultatus ir paslaugas, teikiamus pasitelkus informacines ir komunikacines technologijas (Pawlowski, 2007, 2008). Bendrąsias rekomendacijas švietimo kokybei gerinti ir sunkumams įveikti, pasitelkus mokslininkų išvadas, galima būtų suformuluoti taip:

- įvertinti studentų poreikius ir rezultatus;
- susigrąžinti prarastus mokymosi gebėjimus;
- sukurti efektyvią komunikacijos sistemą;
- stiprinti išplėstą mokymosi ekosistemą;
- palaikyti ir skatinti mokytojų profesinį tobulėjimą;
- sukurti veiksmingą nuotolinio mokymo(si) sistemą;
- ugdyti mišriojo mokymosi gebėjimus (Reimers, Schleicher, 2020).

Mišrusis mokymas yra lankstus modelis, tačiau naudingas tik tada, kai neįmanoma lankyti mokymo įstaigos, ir labiau tinkamas kaip mokymo(si) metodas. Gerai organizuotas mišrusis mokymas(is) gali turėti daug privalumų: individualizuotą mokymą(si), padidintą besimokančiųjų savarankiškumą, motyvaciją, tačiau silpnintą besimokančiųjų socialinius įgūdžius ir bendruomeniškumo jausmą. Čia svarbiausia, kad sprendimai būtų paremti tuo, kas geriausia besimokančiajam, veiksmai kruopščiai suplanuoti ir sukurtas grįžtamasis ryšys. Tačiau veiksmingesnis būdas – derinti tiesioginį mokymą(si) ir taikyti lankstų nuotolinį mokymą(si) tiek mokant(is) užsienio kalbų, tiek kitų studijų programų dalykų.

Literatūra

Börge Boeckmann K., Aalto, E., Abel, A., Atanasoska, T. ir Lamb T. (2011). *Mehrsprachigkeit fördern Die Mehrheitssprache im vielsprachigen Umfeld*. Graz: Council of Europe Publishing.

Hufeisen, B., Neuner, G. (2005). *Mehrsprachigkeitskonzept – Tertiärsprachenlernen – Deutsch nach Englisch*. Kapfenberg: Bacherneegg.

Kazragytė, V., Gudaitė, L. (sudaryt.). (2020). *Ugdymo procesas, mokant nuotoliniu būdu: iššūkiai, patirtys, sprendimai*. Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra.

Melnikovas, A. (2017). Nuotolinio mokymo funkcijų genėzė technologinio ir edukacinio virsmo paradigmų kontekstuose. *Tiltai*, 1, 113–126.

Pawlowski, J. M. (2008). Globalaus mokymosi kokybė. *Aukštojo mokslo kokybė*, 5, 12–31.

Reimers, F. M., Schleicher, A. (2020). *A framework to guide an education response to the COVID-19 Pandemic of 2020*. Paris: OECD.

Targamadžė, V., Girdzijauskienė, S., Šimelionienė, A., Pečiuliauskienė, P., Nauckūnaitė, Z. (2015). *Naujoji (Z) karta: ar prarastoji, ar dar neatrastoji?* Vilnius: Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras.

Blended Learning in school education – guidelines for the start of the academic year 2020/21. (2020). Prieiga per internetą: https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/Blended%20learning%20in%20school%20education_European%20Commission_June%202020.pdf

Europos Tarybos rekomendacija. (2018). *Dėl bendrujų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų.* Prieiga per internetą: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=GA](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=GA)

Europos Sąjungos C 189 oficialusis leidinys. (2019). *Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės.* Prieiga per internetą: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2019:189:FULL&from=LT>

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. birželio 19 d. įsakymas Nr. V-936 *Dėl aukštųjų mokyklų dėstytojų kompetencijų tobulinimo gairių patvirtinimo.* Prieiga per internetą: https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9b11a070b22111eab9d9cd0c85e0b745?fbclid=IwAR1LDiNwMPo7Dr10KbFfrzcqZFA2cwn7CHuMMnWmfTkk5Tp_S5dJ4AKkb2E

Nacionalinė švietimo agentūra. (2020). *Nuotolinio mokymo(si) / ugdymo(si) vadovas.* Prieiga per internetą: https://www.emokykla.lt/upload/nuotolinis/Nuotolinio%20mokymo%20Vadovas_3.pdf

Švietimo naujienos. (2020). *Nuotolinis mokymas ar mokymo organizavimas nuotoliniu būdu?* Prieiga per internetą: https://www.svietimonaujienos.lt/__trashed/

Švietimo problemos analizė. (2012). *Nuotolinis mokymasis: mokymosi galimybių išplėtimas.* Prieiga per internetą: https://www.smm.lt/uploads/documents/kiti/Nuotolinis_mokymas.pdf

Švietimo problemos analizė. (2020). *Nuotolinis mokymas ar mokymo organizavimas nuotoliniu būdu.* Prieiga per internetą: <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/12/Nuotolinis-mokymas.pdf>

Švietimo problemos analizė. (2012). *Valstybinė švietimo strategija 2013–2022 m.: tikslai, problemos, tobulinimo kryptys.* Prieiga per internetą: <http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2012/12/svietimo-strategija.pdf>

Švietimo problemos analizė. (2012). *Švietimo įstaigų vadovai: iššūkiai ir pokyčiai.* Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2021/04/SPA-Nr.1-Svietimo-istaigu-vadovai_elektroninis.pdf

CHALLENGES AND OPPORTUNITIES OF DISTANCE EDUCATION OF FOREIGN LANGUAGES AND IMPROVING DIGITAL COMPETENCE

Ingrida Galkauskienė, Jūratė Helsvig, Aušra Netikšienė,
Jūratė Patackaitė, Violeta Žemaitienė

Foreign Languages Centre of Vilnius kolegija / University of Applied Sciences

Abstract

The article provides an overview of the documents prepared by the Ministry of Education, Science and Sports, regulating distance education, analyzes the aspects to be improved and new possibilities, which are based on the opinion of Lithuanian and foreign education experts, teachers from Vilnius kolegija / University of Applied Sciences (hereinafter – VK / UAS) Foreign Languages Centre and students who were studying foreign languages in 2020-2021.

The aim of the article is to provide the approach of lecturers and students to the distance education of foreign languages and after assessing the results of the research and recommendations of educational experts, to present the conclusions on how to adapt the experience to the development of distance foreign languages teaching tools, to organize practical activities and to ensure the quality of teaching foreign languages at a distance or blended level. However, according to the results of the study, it is necessary to admit that only 20.5% of VK / UAS teachers and students would choose distance foreign languages education, a relatively new way of teaching. The rest of the respondents would prefer to study foreign languages in a traditional way, communicating directly, without “mediators”: “MS Teams” or VLE “Moodle” platforms. Nevertheless, the distance way of foreign languages education revealed certain advantages which influenced the choice of both students and lecturers’ blended learning mode, i.e., by combining distance and contact teaching/learning. This is a definite merit of teachers’ responsible work and good attitude towards students.

Keywords – teaching/learning of foreign languages, general competences, distance education, synchronous and asynchronous distance education, mixed teaching, quality of education

AUTORIŲ LYDRAŠTIS

Autoriaus vardas, pavardė: Ingrida Galkauskienė

Darbo vieta ir pareigos: Vilniaus kolegija, Užsienio kalbų centro lektorė

Autoriaus mokslinių interesų sritys: lietuvių kalbos dėstymas užsieniečiams, nuotolinis mokymas, interaktyvūs mokymo metodai

Telefonas ir el. pašto adresas: +370 612 40 308, i.galkauskiene@ekf.viko.lt

Autoriaus vardas, pavardė: Jūratė Helsvig

Darbo vieta ir pareigos: Vilniaus kolegija, Užsienio kalbų centro lektorė

Autoriaus mokslinių interesų sritys: profesinės anglų kalbos mokymas(is), besimokančiojo savarankiškumas

Telefonas ir el. pašto adresas: +370 614 88 938, j.helsvig@eif.viko.lt

Autoriaus vardas, pavardė: Aušra Netikšienė

Darbo vieta ir pareigos: Vilniaus kolegija, Užsienio kalbų centro lektorė

Autoriaus mokslinių interesų sritys: profesinės anglų kalbos mokymas, IKT kalbų mokyme, projektinis mokymas, XXI amžiaus gebėjimų ugdymas

Telefonas ir el. pašto adresas: +370 689 51 951, a.netiksiene@eif.viko.lt

Autoriaus vardas, pavardė: Jūratė Patackaitė

Darbo vieta ir pareigos: Vilniaus kolegija, Užsienio kalbų centro lektorė, Užsienio kalbų centro vedėja

Autoriaus mokslinių interesų sritys: pedagogika, užsienio kalbų mokymo metodai, daugiakalbystė

Telefonas ir el. pašto adresas: +370 615 77 203, j.patackaite@vfv.viko.lt

Autoriaus vardas, pavardė: Violeta Žemaitienė

Darbo vieta ir pareigos: Vilniaus kolegija, Užsienio kalbų centro lektorė

Autoriaus mokslinių interesų sritys: kūrybiniai ir interaktyvūs mokymo(si) metodai, profesinė vokiečių kalba, nuotolinis mokymas(is)

Telefonas ir el. pašto adresas: +370 699 07 259, v.zemaitiene@vfv.viko.lt

AUTHORS' COVER LETTER

Author's name and surname: Ingrida Galkauskienė

Workplace and position: Lecturer of Foreign Languages Centre, VK / UAS

Author's research interests: Lithuanian language teaching for foreigners, distance learning, interactive methods

Telephone and e-mail address: +370 61240308, i.galkauskiene@ekf.viko.lt

Author's name and surname: Jūratė Helsvig

Workplace and position: Lecturer of Foreign Languages Centre, VK / UAS

Author's research interests: ESP teaching, learner autonomy

Telephone and e-mail address: +370 614 88 938, j.helsvig@eif.viko.lt

Author's name and surname: Aušra Netikšienė

Workplace and position: Lecturer of Foreign Languages Centre, VK / UAS

Author's research interests: ESP teaching, ICT in language teaching, project-based teaching, developing 21st century skills

Telephone and e-mail address: +370 689 51 951, a.netiksiene@eif.viko.lt

Author's name and surname: Jūratė Patackaitė

Workplace and position: Lecturer, Head of Foreign Languages Centre, VK / UAS

Author's research interests: pedagogy, foreign language teaching methods, multilingualism

Telephone and e-mail address: +370 615 77 203, j.patackaite@vfv.viko.lt

Author's name and surname: Violeta Žemaitienė

Workplace and position: Lecturer of Foreign Languages Centre, VK/UAS

Author's research interests: creative and interactive teaching/learning methods, professional German language, distance learning

Telephone and e-mail address: +370 699 07 259, v.zemaitiene@vfv.viko.lt